

ವಸಂತಿ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎಂಥದೋ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಳು. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಮೈಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಯ ಮತ್ತು ಆಟದ ಎನ್‌ಎನ್‌ಎಂಟ್ ಅವಳಿಗೆ ಕೇಳಿತು. ತಾನು ಕೇಳಿದ್ದು ಸರಿಯಾ ಹೌದಾ ಅಂತ ಅವಳು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಮಿ ಸರ್ತ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿದಳು.

‘ಅಹುದೇ ಎನ್ನಯ ರಮಣ

ಅಹುದೇನೆ ಪಾರ್ಥ ಎಂಬಾತನ ಕಾಣದೆ ಬಳಲಿದೆ
ಬಲುದಿನವಾಯಿತು ಬಳಲಿ ಬೆಂಡಾದೆನು’

ಅಂತ ಆ ಪದ್ಯ. ಮಾತ್ರ ಅಲ್ಲ, ‘ಇಂದು ಸಂಜೆ ಶಾಲೆಯ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪಾಲಂಕೃತವಾದ ಭವ್ಯ ರಂಗಮಂಟಪದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಆಟ. ಗದಾಯುದ್ಧ ಬಬ್ರುವಾಹನ ಕಾಳಗ. ಚಿತ್ರಾಂಗದೆಯ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ ಪಾರಂಪರಿಕ ಚಿತ್ರಾಂಗದೆಯನ್ನು ನೋಡಲು ಮರೆಯದಿರಿ. ಮರೆತು ನಿರಾಶರಾಗದಿರಿ’ ಅಂತ ಮೈಕದಲ್ಲಿ ಪದ್ಯದ ನಡುನಡುವೆ ಎನ್‌ಎನ್‌ಎಂಟ್ ಬರ್ತಾ ಇರೊಂದು ಅವಳಿಗೆ ಕೇಳಿತು. ರುಮ್ಮಂತ ಹೊರಗೆ ಓಡಿ ಬಂದಳು. ಅಲ್ಲಿ ಜಗಲಿಯಲ್ಲಿ ಸೇಸಿ ಕೂತಿದ್ದಳು. ಅವಳ ಹತ್ತಿರ, ‘ಏ ಸೇಸಿ... ನಿಂಗೆ ಕೇಳಿತಾ ಮೈಕದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು?’ ಅಂತ ಕೇಳಿದಳು. ‘ಹಾ ಎಂಥದಾ ಆಟ ಅಂತ ಕೇಳಿತು. ನಾನು ಸಮಾ ಕೆಮಿ ಕೊಡ್ತಲ್ಲ’. ‘ಅದಲ್ಲವಾ... ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ ಚಿತ್ರಾಂಗದೆಯ ವೇಷ ಅಂತ ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕಿದ್ದಲ್ಲವಾ ಅದು ಕೇಳಿತಾ ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದು’. ‘ಓ... ಅದಾ ವಿಷಯ? ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟನಾ ಮತ್ತೆಂಥ ಭಟ್ಟನಾ ನಂಗೆ ಗೊತ್ತಾಗ್ತಿಲ್ಲ. ಅಗೊಳ್ಳಿ ರಿಕ್ಷಾವೇ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬರ್ತಾ ಉಂಟು ಸಮಾ ಕೇಳಿ’.

ವಸಂತಿ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳ ಹಾಗೆ ಹೊರಗೆ ಓಡಿದಳು. ರಿಕ್ಷಾಕ್ಕೆ ಕೈ ಅಡ್ಡ ಹಾಕಿದಳು. ಮೈಕದಲ್ಲಿ ಬೊಬ್ಬೆ ಹಾಕ್ತಾ ಇದ್ದವ ಅದರ ಒಳಗಿನಿಂದ ಒಂದಷ್ಟು ಹ್ಯಾಂಡ್ ಬಿಲ್ ಹೊರಗೆ ಬಿಸಾಡಿದ. ಅವಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅವತ್ತಿನ ಆಟದ ಕಲಾವಿದರ ಪಟಗಳೆಲ್ಲ ಇತ್ತು. ಸ್ತ್ರೀ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರ ಪಟಗಳೂ ಇದ್ದವು. ಸಮಾ ನೋಡಿದಳು. ಹೌದು! ಅವರೇ ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟರು! ಅವಳ ಮುಖ ಇಷ್ಟು ಅಗಲ ಆಯಿತು. ‘ಸೇಸಿ... ಸೇಸಿ... ನೋಡು... ನೋಡು... ಅವೇ... ಅವೇ... ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟರು... ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಊರಿಗೇ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ! ದೇವಿ ಈ ಸರ್ತಿ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದ್ದು. ಈ ಸರ್ತಿ ಕಾರ್ತಿಕದಲ್ಲಿ ಆದ್ರೂ ಅವರು ಎಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಗ್ತಿ. ದೇವಿಗೆ ಊರಿನ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಪೂಜೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಾನಮಸ್ಕಾರ ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿಸ್ತೇನೆ ಅಂತ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತಿದ್ದೆ. ಅಬ್ಬ ದೇವಿ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದು. ನೋಡು ಅವರ ಪಟ’ ಅಂತ ತೋರಿಸಿದಳು. ಸೇಸಿ ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಒಮ್ಮೆ ನೋಡಿದಳು. ‘ಎಂಥದಾ ಏನ. ನಂಗೆ ಕಣ್ಣು ಮಯ ಮಯ ಆಗ್ತದೆ. ಅವರು ಬರ್ತಾರೆ ಅಂತ ನೀವು ಕಂಡಾಬಟ್ಟೆ ಹಾರುದು ಬೇಡ. ಊರೂರು ತಿರುಗಾಡಿ ಬರುವವರು, ನಿಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಇರ್ಲಿ. ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ, ಬರ್ರೇನೆ ನಾನು’ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅವಳು ಹೊರಟಳು. ಅವಳು ಹೋದ ನಂತರ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ವಸಂತಿ ಹ್ಯಾಂಡ್ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ನೋಡ್ತಾ ಕೂತಳು. ಏನೆಲ್ಲ ನಡೆದುಹೋಯಿತು ಈ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ? ಅವಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ನೆನಪಾಗತೊಡಗಿತು.

ವಸಂತಿಗೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತರ ಆಸುಪಾಸು. ಅವಳಿಗೆ ಚಿಕ್ಕ ಇದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಆಟದ ಮರ್ಲ್. ಊರಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಎಲ್ಲಿಯೇ ಆಟ ಇರ್ಲಿ ಅಪ್ಪನ ಹತ್ತ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗ್ತಿಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಳು. ಗೋವಿಂದ ಭಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದದ್ದು ಅವಳೊಬ್ಬಳೇ ಮಗಳು. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಯದಲ್ಲೇ ಅವರು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕಳಕೊಂಡವರು. ಹಾಗಾಗಿ ತಾಯಿ ಇಲ್ಲದ ಮಗಳಿಗೆ ಬೇಜಾರು ಆಗಬಾರದು ಅಂತ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಕರ್ಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದು. ಪಿಯುಸಿ ಫೇಲಾಗಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದ ಮಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಮದುವೆ